

УГОРСЬКА МОВА

ПРОГРАМА

ДЛЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

5—9 класи

(як друга іноземна)

Програми підготували:

Берегсасі А.Ф.

Браун Є.Л.

Черничко С.С.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Угорщина – одна з країн Європейського Союзу, сусідня держава України. За даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року в Україні проживає 156.566 угорців, у тому числі на Закарпатті – 155.711. Угорська мова – державна мова Угорщини, одна з офіційних мов Європейського Союзу, рідна мова 158.729 Закарпатців. Тому, навчання угорської мови в Закарпатській області України має великі перспективи.

Програма з угорської мови для шкіл з українською мовою навчання розроблена на основі закону України „Про загальну середню освіту” і Державного стандарту загальної середньої освіти. У них взято до уваги специфіку навчального предмета, що має виразні інтегративні функції, здатність справляти різнобічний навчальний, розвивальний і виховний впливи на учнів, сприяти формуванню особистості, готової до активної, творчої діяльності у всіх сферах життя демократичного суспільства. Програми складені з урахуванням сучасних організаційних форм, методів і технологій навчання мови в загальноосвітній школі.

Головним завданням навчання угорської мови є:

- виховання свідомого прагнення до вивчення угорської мови;
- вироблення у школярів компетенцій комунікативно виправдано користуватися засобами угорської мови в різних життєвих ситуаціях;
- ознайомлення з основами системи угорської мови;
- формування мовних умінь і навичок
- формування духовного світу учнів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських цілісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань угорського і українського народів і людства в цілому.

Засобами вивчення угорської мови відбувається виховання учнів, яке здійснюється через систему особистісних стосунків із новою культурою, яка представлена в сусідній державі та Закарпатській області і процесом оволодіння нею. Оволодіння учнями угорською мовою сприяє розвитку в них здібностей використовувати її як інструмент спілкування в діалозі культур і цивілізацій сучасного світу, вона розглядається як засіб міжособистісної взаємодії в умовах багатонаціонального і полікультурного Закарпаття та світового простору. Цьому сприяє міжкультурний підхід до вивчення угорської мови.

Програмою для 5–9 класів загальноосвітніх шкіл визначено той мінімум, яким мають оволодіти учні у кожному класі. Етапи навчання характеризується різною тематикою для спілкування, різним обсягом навчального матеріалу, різними методами, формами і видами навчальної діяльності відповідно до рівня розвитку учнів, їхніх інтересів і досвіду.

Основне призначення вивчення угорської мови у 5–9 класах шкіл з українською мовою навчання — сприяти в оволодінні учнями уміннями і навичками спілкуватися в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей і соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях. Саме загальна середня школа є тим навчальним закладом, де формуються базові механізми іншомовного спілкування, котрі у майбутньому випускники зможуть розвивати і удосконалювати відповідно до власних потреб і цілей.

Головна мета навчання угорської мови у загальноосвітніх навчальних закладах з українською мовою навчання полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, базою для якої є комунікативні уміння, сформовані на основі мовних знань і навичок.

Основними комунікативними уміннями є:

- уміння здійснювати усномовленнєве спілкування (у монологічній і діалогічній формах);
- уміння розуміти зі слуху зміст текстів;
- уміння читати і розуміти тексти різних жанрів і видів, розглядаючи їх як джерело різноманітної інформації;
- уміння здійснювати спілкування у писемній формі відповідно до поставлених завдань;
- уміння адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної та іноземної мови;
- уміння використовувати у разі необхідності невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів.

Комунікативні мовні компетенції формуються на основі взаємопов'язаного мовленнєвого, соціокультурного, соціолінгвістичного і мовного розвитку учнів відповідно до їхніх вікових особливостей та інтересів на кожному етапі оволодіння угорською мовою і складаються з:

- мовної (лінгвістичної) компетенції, яка забезпечує оволодіння учнями мовним матеріалом з метою використання його в усному і писемному мовленні;
- соціолінгвістичної компетенції, яка забезпечує формування умінь користуватися у процесі спілкування характерними мовленнєвими реаліями, особливими правилами мовленнєвої поведінки.

У Програмі процес навчання всіх видів мовленнєвої діяльності здійснюється паралельно і взаємопов'язано. На першому етапі засвоєння мови, тобто у 5-му класі, з огляду на вікові особливості учнів і їхній навчальний досвід, не вводиться вступний (пропедевтичний) курс. Навчання розпочинається відразу з формування в учнів навичок і вмінь з певної теми. У зв'язку з цим фонетичний аспект мовлення засвоюється безпосередньо у практичній діяльності під час оволодіння тематичним лексичним і граматичним матеріалом. Робота над вимовою здійснюється постійно упродовж усього курсу навчання.

В основі навчання лексики й граматики має лежати принцип випереджаючого усного засвоєння мовленнєвих зразків через комунікативні завдання, після чого може йти аналіз та подальше використання цього матеріалу в мовній практиці. Згідно з комунікативним підходом до навчання новий мовний матеріал (лексичний і граматичний)

спочатку має пред'являтися у певному контексті, а вже потім активізуватися в усному і писемному мовленні. Тому граматичний матеріал у програмі подається разом з темами (модулями) з мовлення та соціокультурним матеріалом, там, де вперше використовується граматичне явище.

У формуванні і розвитку мовленнєвих умінь і навичок чільне місце займає вдосконалення аудіювання (слухання-розуміння), що передбачає регулярне використання спеціально підготовлених, цілеспрямованих (навчальних і контрольних) завдань з розвитку умінь слухати, розуміти, аналізувати й оцінювати усне висловлення (його зміст, особливості побудови і мовного оформлення тощо), добір з прослуханої інформації тих її елементів, які необхідні для розв'язання комунікативних завдань. Зокрема на основі прослуханих текстів інструктивного характеру доцільно застосовувати завдання, що передбачають короткі відповіді на запитання за змістом тексту, складання плану прослуханого, вибір правильної відповіді із декількох запропонованих, спостереження за мовними виражально-зображувальними засобами; використовувати на уроках тексти художнього, публіцистичного, наукового (науково-навчального, науково-популярного його різновидів) та інших стилів, складання діалогів, читання вголос і мовчки, спостережень за мовними засобами, списування тощо.

Другий вид мовленнєвої діяльності – говоріння – передбачає формування і розвиток умінь та навичок діалогічного і монологічного мовлення.

Формування умінь і навичок говоріння здійснюється в процесі:

- складання відповідей на основі почутого або прочитаного тексту, усних повідомлень та відповідей на лінгвістичну тему та ін.;

- переказування почутого або прочитаного (докладно, стисло, вибірково) текстів різних типів, стилів і жанрів мовлення;

- складання діалогів і монологічних висловлювань різних типів, стилів і жанрів мовлення.

Навчання угорської мови передбачає розвиток навичок письма. Для активізації мовленнєвої діяльності школярів згідно із соціокультурною змістовою лінією передбачено надавати перевагу таким темам для створення самостійних висловлювань, які були б пов'язані з життєвим досвідом учнів, зацікавлювали б їх, викликали інтерес, прагнення поділитися думками, зближували реальну і навчальну мовленнєву діяльність, мали б чітке виховне спрямування тощо.

Заняття з угорської мови треба будувати так, щоб кожен із проведених видів робіт виконував свою роль у формуванні певного комунікативного вміння, щоб учні успішно оволодівали і монологічним, і діалогічним мовленням.

Комунікативна діяльність має здійснюватися в ході розв'язання учнями системи усних і письмових мовленнєвих завдань, розташованих у порядку наростання їх складності. Для надання школярам більше

можливостей спілкуватися, висловлювати власні думки і почуття, необхідно, зокрема, ширше впроваджувати групову форму проведення занять, індивідуалізувати та диференціювати систему письмових робіт.

Соціокультурний принцип – це вивчення мови на основі створеної угорським народом оригінальної і яскравої культури, відображеної у міфології, традиціях і звичаях, усній народній творчості, у творах красного письменства, а також акумульованої в перекладних літературних творах культур інших народів, трансформація учнем відомостей з мови, літератури, історії та інших предметів, власного життєвого досвіду, що здійснюється у процесі підготовки усних та письмових творів, під час виконання творчих робіт інших жанрів, в особистісно неповторний погляд на життя, у переконання, світоглядні установки, ідеали, у знання культурних реалій, які забезпечують органічне входження в суспільство, визначення свого місця в ньому, реалізацію потенційних можливостей особистості. З цією метою ретельно добираються, конструюються і систематизуються тексти з виразним виховним спрямуванням і відповідна тематика творчих робіт, що передбачають формування патріотичних, морально-етичних, екологічних переконань та естетичних смаків.

Принцип органічного поєднання навчання мови й мовлення як засобу й способу мовленнєвої діяльності, її змісту і форми означає, що вивчення мовних понять, правописних правил, орфоепічних норм не є самоціллю, а засобом досягнення основної освітньої мети. Тому вивчення мовних понять, явищ, закономірностей, норм, по-перше, має здійснюватися не ізольовано від мовлення, а на основі тексту (висловлювання) як результату мовленнєвої діяльності, по-друге, передбачати застосування вивченого в мовленнєвому процесі. По-третє, набуття і вдосконалення мовленнєвої компетенції повинно здійснюватися у ході аналізу актуальних навчальних і життєвих проблем, у розв'язанні яких учні бачать особистісний сенс, унаслідок чого формуються їхні пізнавальні мотиви щодо вивчення мови. Дотриманням цього принципу долається формальний характер мовної освіти. Велике значення надається самостійності учнів у виборі тем висловлювань, вираженню особистого ставлення до предмета висловлення.

Рівень володіння угорською мовою на кінець дев'ятого класу (тобто після п'ятого року навчання) відповідає рівню А2 згідно із “Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання”.

УГОРСЬКА МОВА
5-й клас (перший рік навчання)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Лінгвістичні компетенції			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
			Лексична	Граматична	Фонетична		
Особистісна	<p>Я, моя сім'я і друзі (про себе: вік, адреса, місце проживання; члени родини; про друзів)</p> <p>Відпочинок і дозвілля (улюблені види відпочинку; захоплення / хобі)</p> <p>Людина (предмети одягу, види одягу)</p>	<p>– представити себе, когось</p> <p>– познайомитися, привітатися, попрощатися, просити вибачення</p> <p>– ставити запитання і відповідати на них</p> <p>– давати елементарну характеристику</p> <p>– пропонувати та реагувати на пропозицію</p> <p>– вітати зі святом</p> <p>– розуміти та виконувати вказівки</p> <p>– повідомляти про належність когось, чогось комусь</p>	<p>Члени сім'ї.</p> <p>Вік.</p> <p>Час.</p> <p>Числа до 1000.</p> <p>Захоплення.</p> <p>Кольори.</p> <p>Предмети одягу.</p> <p>Тварини.</p> <p>Пори року.</p> <p>Місяці.</p> <p>Дні тижня.</p> <p>Назви свят.</p> <p>Предмети в класній кімнаті.</p> <p>Шкільне приладдя.</p>	<p>Артикль: Означений і неозначений.</p> <p>Іменник: Одна і множина. Іменники в <i>Nom. i Akk (alanyeset és tárgyaset: hajó, hajót).</i></p> <p>Дієслово. Дієслово <i>van, volt, lesz.</i></p> <p>Теперішній, минулий і майбутній час дієслів.</p> <p>Дійсний, наказовий, умовний спосіб дієслів.</p> <p>Займенник. Особові, питальні займенники.</p> <p>Прикметник: Розміру, віку, кольору, якісні.</p> <p>Числівник: Кількісні і порядкові до 100.</p>	<p>Короткі і довгі голосні.</p> <p>Вимова голосних <i>a, é, ü, ő, í, ö, ő, rigolosno h.</i></p> <p>Вимова вивчених слів та виразів достатня для розуміння.</p> <p>Асиміляція, акомодация.</p>	<p>– розвивати інтерес і поважне ставлення до ІМ і культури народу країни, мова якої вивчається;</p> <p>– формувати елементарні уявлення про художні та естетичні цінності чужої культури;</p> <p>– розуміти та поважно ставитися до особливостей стилю життя зарубіжних однолітків;</p> <p>– розвивати здатність представляти культуру рідної країни;</p> <p>– брати участь у міжкультурній комунікації: приймати рішення, давати оцінку; поважно ставитися до співрозмовника, до його думки.</p>	<p>– уважно стежити за презентованою інформацією;</p> <p>– усвідомлювати мету поставленого завдання;</p> <p>– ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи;</p> <p>– активно застосовувати мову, що вивчається;</p> <p>– сприймати новий досвід (нову мову, нових людей, нові способи поведінки тощо) і застосовувати інші компетенції для того, щоб діяти у специфічній навчальній ситуації на основі спостереження, здогадки, запам'ятовування тощо).</p>
Публічна	<p>Природа (пори року; місяці, дні тижня; тварини)</p> <p>Свята і традиції (національні свята Угорщини й України)</p> <p>Угорщина (загальні відомості: назва країни, столиці, великі міста)</p> <p>Україна (загальні відомості: назва країни, столиці, великі міста)</p>						
Освітня	<p>Школа (школа; класна кімната; шкільне приладдя)</p>						

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ

На кінець 5-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>— реагують вербально на запитання, які вимагають простих відповідей;</p> <p>— демонструють розуміння ключових слів у висловленні, які проговорюються повільно;</p> <p>— розрізняють мовлення головних дійових осіб простих коротких оповідань, які промовляються ретельно та повільно;</p> <p>— розуміють короткі прості вказівки, сформульовані повільно;</p> <p>— розуміють основну ідею адаптованого аудіо/відеозапису.</p>	<p>— представляють себе, своїх друзів, батьків, продукуючи прості, здебільшого ізольовані речення;</p> <p>— дають елементарні інструкції;</p> <p>— повідомляють про місцезнаходження предмета;</p> <p>— описують предмет шкільного вжитку, тварину, погоду (називають його, говорять, який він — великий, маленький тощо);</p> <p>— роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного повідомлення, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>— повідомляють про здатність виконувати певні дії учнем чи іншими особами.</p> <p>Обсяг висловлювання — у межах 6 речень.</p>	<p>— ставлять загальні та нескладні спеціальні питання;</p> <p>— відповідають на них згідно з мовним матеріалом і ситуацією спілкування;</p> <p>— реагують на прості, в дещо уповільненому темпі, репліки вчителя і однокласників;</p> <p>— обмінюються репліками на рівні мікродіалогу.</p> <p>Висловлення кожного — у межах 4 реплік.</p>	<p>— читають про себе та вголос і розуміють слова, словосполучення, речення, тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні.</p> <p>Обсяг — у межах 200 друкованих знаків.</p>	<p>— описують предмет шкільного вжитку, тварину, погоду, людину, себе.</p> <p>— роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного повідомлення, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>Обсяг — у межах 6 речень.</p>

УГОРСЬКА МОВА

6-й клас (другий рік навчання)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Лінгвістичні компетенції			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
			Лексична	Граматична	Фонетична		
Особистісна	Я, моя сім'я і друзі (професії батьків; уподобання)	– розповідати про себе, близьких, друзів – запитувати інформацію про співрозмовників – висловлювати своє ставлення про когось	Назви професій. Види діяльності. Види дозвілля. Види спорту.	Іменник: відмінювання іменників. Артикль: Вживання неозначеного артикля. Дієслово: особа дієслів. Прикметник: Ступені порівняння. Займенник: вказівні, присвійні. Числівник: Порядкові числівники. Постпозиції: Місця і часу (<i>alatt, fölött, mellett, túlva</i>). Сполучник: <i>és, de</i> .	Усі звуки угорської мови. Наголос. Інтонація у стверджувальних, заперечних і спонукальних реченнях. Інтонація у питальних реченнях з питальним словом і без нього. Поділ речень на смислові групи.	— розвивати інтерес і поважне ставлення до угорської мови і культури угорського народу (до традицій, досягнень, видатних особистостей); — формувати елементарні уявлення про художні та естетичні цінності угорської культури; — розуміти та поважно ставитися до особливостей стилю життя угорських однолітків, людей іншої культури; — поводитися відповідно до норм, прийнятих у країні, мова якої вивчається; — брати участь у міжкультурній комунікації: приймати рішення, давати оцінку; поважно ставитися до співрозмовника, до його думки.	— уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — сприймати новий досвід (нову мову, нових людей, нові способи поведінки тощо) і застосовувати інші компетенції для того, щоб діяти у специфічній навчальній ситуації (на основі спостереження, здогадки, запам'ятовування тощо).
	Відпочинок і дозвілля (вільний час; спорт)	– повідомляти про смаки, уподобання – розповідати про повсякденне життя – надавати інформацію про явища та події	Частина тіла. Лікарські засоби. Погодні та природні явища. Назви основних державних свят. Навчальні предмети.				
	Людина (частини тіла; відвідування лікаря)	– розповідати про події – запрошувати, реагувати на запрошення – визначати час – реагувати на репліки співрозмовників					
Публічна	Природа (погода; природні явища)						
	Свята і традиції (основні свята Угорщини і України)						
Освітня	Угорщина (загальні відомості про Будапешт)						
	Україна (загальні відомості про Київ, Ужгород)						
	Шкільне життя (навчальні предмети; розклад уроків; урок угорської мови)						

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ

На кінець 6-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>— реагують на запитання, які вимагають відповідей “так/ні” чи інших простих відповідей;</p> <p>— розуміють мовлення вчителя у повільному темпі, підтвержені невербальними засобами комунікації;</p> <p>— розуміють інструкції, сформульовані ретельно та повільно на вербальному та невербальному рівні;</p> <p>— розуміють діалогічне мовлення в дещо уповільненому темпі та чіткою інтонацією;</p> <p>— розуміють основні ідеї віршованого чи писемного тексту, який звучить у повільному темпі котрий побудований на засвоєному матеріалі.</p>	<p>— описують місце (помешкання, клас), явище (погода, свято), об’єкт (людина, сім’я, іграшки, предмети шкільного вжитку, тварини);</p> <p>— роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного повідомлення, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>— висловлюють вдячність, задоволення, спонукання;</p> <p>— повідомляють про виконання повсякденних дій та дій, що відбуваються в момент мовлення, в межах засвоєного мовного матеріалу та адекватно до тем спілкування;</p> <p>— спонукають до виконання дії (наказують, пропонують тощо);</p> <p>— вказують час дії (день, місяць, пору року);</p> <p>— коментують свої дії та дії інших людей.</p> <p>Обсяг висловлювання — у межах 8 речень.</p>	<p>— ставлять загальні, спеціальні, альтернативні запитання;</p> <p>— відповідають на них згідно з мовним матеріалом і відповідно до ситуації спілкування;</p> <p>— підтримують елементарне спілкування у межах діалогів етикетного характеру;</p> <p>— висловлюють пропозицію та відповідають на чийсь пропозицію згодою/ незгодою;</p> <p>— висловлюють твердження і відповідають на чийсь твердження схваленням/ несхваленням;</p> <p>— реагують на чіткі репліки вчителя, пред’явлені у відносно уповільненому темпі;</p> <p>— звертаються з проханням повторити фразу/слово або за роз’ясненням незрозумілого;</p> <p>— використовують стягнені форми, жести і міміку.</p> <p>Висловлення кожного співрозмовника у межах 6 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>— знають алфавіт та основні звукобуквені зв’язки;</p> <p>— читають вголос та про себе з повним розумінням короткі, прості тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні;</p> <p>— читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки.</p> <p>Обсяг — у межах 300 друкованих знаків.</p>	<p>— оформляють лист, листівку-вітання;</p> <p>— описують місце (помешкання, клас), явище (погода), об’єкт (людина, сім’я).</p> <p>— роблять короткий переказ змісту почутого, побаченого, прочитаного повідомлення, що містить знайомий мовний і мовленнєвий матеріал;</p> <p>Обсяг письмового висловлювання — у межах 8 речень.</p>

УГОРСЬКА МОВА

7-й клас (третій рік навчання)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Лінгвістичні компетенції			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
			Лексична	Граматична	Фонетична		
<p>Особистісна</p> <p>Публічна</p> <p>Освітня</p>	<p>Я, моя сім'я і друзі (зовнішність; риси характеру)</p> <p>Помешкання (будинок, квартира, інтер'єр; моя кімната)</p> <p>Спорт (види спорту; улюблений вид спорту)</p> <p>Харчування (продукти харчування; сервіровка столу (посуд))</p> <p>Покупки (відвідування магазинів; гроші, ціни)</p> <p>Транспорт (види транспорту; проїзд по місту)</p> <p>Природа (навколишнє середовище)</p> <p>Свята і традиції (день народження)</p> <p>Угорщина (визначні місця Будапешта)</p> <p>Україна (визначні місця Києва)</p> <p>Шкільне життя (позакласні заходи)</p>	<p>— запитувати та надавати інформацію про людей, об'єкти, явища, події, факти</p> <p>— характеризувати та оцінювати когось, щось</p> <p>— описувати та надавати інформацію</p> <p>— розповідати про свої уподобання</p> <p>— висловлювати думки, емоції та враження</p> <p>— робити короткі повідомлення про події та факти</p> <p>— запитувати про чийсь враження, думки ставлення</p> <p>— запрошувати та реагувати на запрошення</p> <p>— розповідати та запитувати інформацію про події, факти</p>	<p>Зовнішність людини.</p> <p>Назви рис характеру.</p> <p>Види помешкань.</p> <p>Умеблювання.</p> <p>Види спорту.</p> <p>Види магазинів.</p> <p>Гроші.</p> <p>Види транспорту.</p> <p>Об'єкти природи.</p> <p>Визначні місця столиць.</p> <p>Види позакласних заходів.</p>	<p>Дієслово: дієвідмінювання (означена і неозначена форми дієслів: <i>nézek-nézem, olvasok-olvasom</i>).</p> <p>Прикметник: Ступені порівняння прикметників.</p> <p>Суфікси.</p> <p>Сполучник: <i>vagy, ha</i>.</p> <p>Речення: речення зі сполучником <i>ha, hogy</i>.</p>	<p>Особливості інтонації.</p> <p>Інтонація розповідних, питальних, наказових речень.</p> <p>Логічний наголос.</p>	<p>— розвивати інтерес і поважне ставлення до угорської мови і культури (до традицій, досягнень, видатних особистостей);</p> <p>— прилучатися до культури країни, мова якої вивчається (через читання художньої та публіцистичної літератури);</p> <p>— формувати елементарні уявлення про художні та естетичні цінності угорської культури;</p> <p>— розуміти та поважно ставитися до стилю життя угорських однолітків, людей іншої культури;</p> <p>— брати участь у міжкультурній комунікації: приймати рішення, давати оцінку; поважно ставитися до співрозмовника, до його думки.</p> <p>— розвивати здатність адекватного спілкування з носіями угорської мови.</p>	<p>— ефективно використовувати навчальні можливості у навчальних ситуаціях;</p> <p>— уважно стежити за презентованою інформацією;</p> <p>— усвідомлювати мету поставленого завдання;</p> <p>— ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи;</p> <p>— активно застосовувати угорську мову.</p>

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ

На кінець 7-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>— розуміють мовлення в дещо уповільненому темпі;</p> <p>— розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовані на засвоєному мовному матеріалі;</p> <p>— розуміють запитання та інструкції, сформульовані ретельно.</p>	<p>— роблять короткі повідомлення про повсякденні й минулі дії, події;</p> <p>— коментують зображене на малюнку або фото;</p> <p>— описують свій клас, кімнату, погоду, сім'ю, свято, людей, тварин;</p> <p>— порівнюють особи, предмети відносно певної ознаки;</p> <p>— висловлюють своє ставлення до об'єктів, явищ, подій;</p> <p>— висловлюють певні емоції;</p> <p>— спонукають до дії (закликати, запропонувати, наказати);</p> <p>— використовують позамовні засоби (жести, міміку).</p> <p>Обсяг висловлювання — у межах 10 речень.</p>	<p>— ініціюють і закінчують діалог;</p> <p>— ведуть короткі діалоги етикетного характеру;</p> <p>— підтримують спілкування, використовуючи діалоги різних типів;</p> <p>— розігрують короткі сценки, виступаючи у певних ролях;</p> <p>— беруть участь у розмові на прості та звичні теми, використовуючи при цьому всі види запитань;</p> <p>— використовують стягнені форми, характерні для діалогічного мовлення;</p> <p>— емоційно забарвлюють діалог, використовуючи відповідну інтонацію, жести, міміку, вигуки, характерні для мовленнєвої поведінки носіїв мови.</p> <p>Висловлення кожного — у межах 8 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>— читають вголос та про себе з повним розумінням короткі тексти, що містять мовний матеріал, засвоєний в усному мовленні;</p> <p>— розуміють основний зміст різнопланових текстів;</p> <p>— читають і розуміють нескладні короткі тексти, де значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки.</p> <p>Обсяг — у межах 400 друкованих знаків.</p>	<p>— оформляють лист, листівку-вітання;</p> <p>— описують свій клас, кімнату, погоду, сім'ю, людей;</p> <p>— порівнюють особи, предмети відносно певної ознаки;</p> <p>— висловлюють своє ставлення до об'єктів, явищ, подій;</p> <p>Обсяг письмового повідомлення у межах 10 речень.</p>

УГОРСЬКА МОВА

8-й клас (четвертий рік навчання)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Лінгвістичні компетенції			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
			Лексична	Граматична	Фонетична		
Особистісна	<p>Я, моя сім'я і друзі (щоденні справи (розпорядок дня); спілкування з друзями (Інтернет, телефон))</p> <p>Спорт (спортивні змагання; Олімпійські ігри; відомі спорстмени)</p> <p>Одяг (предмети одягу; види одягу)</p> <p>Харчування (відвідування закладів харчування; приготування їжі; національні страви)</p>	<p>– описувати людей, характеризувати якості особистості</p> <p>– розповідати про повсякденні події, ділитися враженнями</p> <p>– описувати та порівнювати предмети</p> <p>– розповідати про захоплення, вільний час, канікули</p> <p>– запитувати та надавати інформацію про явища, події, факти</p> <p>– аргументувати свій вибір, точку зору</p> <p>– надавати загальну інформацію про Україну, країну, мова якої вивчається,</p>	<p>Щоденні справи. Предмети одягу. Види закладів харчування. Види обробки продуктів харчування. Назви страв. Види ЗМІ. Назви географічних об'єктів. Типи шкіл.</p>	<p>Прислівник. Артикль: відсутність артикля перед власними назвами. Іменник: Власні і загальні назви. Іменники в <i>Gen</i>. Дієслово: Займенник: Зворотні, неозначені, загальні. Відносні займенники. Сполучник. Речення: підрядні.</p>	<p>Особливості інтонації складних речень.</p>	<p>— розвивати інтерес і поважне ставлення до ІМ і культури народу країни, мова якої вивчається (до традицій, досягнень, видатних особистостей);</p> <p>— формувати елементарні уявлення про художні та естетичні цінності чужої культури;</p> <p>— розуміти та поважно ставитися до стилю життя зарубіжних однолітків, людей іншої культури;</p> <p>— ознайомитися з музичною культурою країни, мова якої вивчається;</p> <p>— брати участь у міжкультурній комунікації: приймати рішення, давати оцінку; поважно ставитися до співрозмовника, до його думки.</p> <p>— розвивати здатність адекватного спілкування з представниками країни, мова якої вивчається.</p> <p>— намагатися звільнятися від упереджень і стереотипів;</p> <p>— прагнути мирного співіснування між людьми і націями.</p>	<p>— уважно стежити за презентованою інформацією;</p> <p>— усвідомлювати мету поставленого завдання;</p> <p>— ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи;</p> <p>— активно застосовувати мову, що вивчається;</p> <p>— використовувати адекватні матеріали для самостійного вивчення;</p> <p>— знаходити, розуміти і передавати нову інформацію.</p>
Публічна	<p>Засоби масової інформації (преса; радіо; телебачення; улюблена радіо- / телепередача)</p> <p>Угорщина (географічне положення, клімат, населення)</p> <p>Україна (географічне положення, клімат, населення)</p>	<p>місто, село</p> <p>– ділитися враженнями</p> <p>– пропонувати щось, приймати або відхиляти пропозицію</p> <p>– розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надавати необхідні відповіді</p>					
Освітня	<p>Шкільне життя (школа в Угорщині та Україні)</p>						

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ

На кінець 8-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>— розуміють чіткі вказівки, прохання тощо, щоб задовольнити конкретні потреби, якщо мовлення достатньо чітке й повільне;</p> <p>— розуміють основний зміст короткого повідомлення;</p> <p>— розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовані на засвоєному матеріалі.</p>	<p>— зв'язно описують місце, явище, об'єкт, подію;</p> <p>— будують висловлювання з опорою на текст, ключові слова, серію малюнків тощо;</p> <p>— передають зміст почутого, побаченого, прочитаного;</p> <p>— роблять послідовний виклад минулих подій;</p> <p>— повідомляють про повсякденну діяльність учня (вдома, у школі, в позаурочний час);</p> <p>— розповідають про певні події в особистому житті — своєму, своїй сім'ї, друзів;</p> <p>Обсяг висловлювання — у межах 12 речень.</p>	<p>— спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається;</p> <p>— відповідають на запитання щодо особистого життя (питання звучать чітко й у дещо сповільненому темпі);</p> <p>— роблять пропозиції, використовуючи репліки спонукального характеру;</p> <p>— реагують на пропозиції, твердження тощо;</p> <p>— обмінюються інформацією;</p> <p>— під час спілкування демонструють володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, набутим у попередні роки. Висловлення кожного — у межах 8 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>— читають вголос і про себе (з повним розумінням) короткі тексти, побудовані на засвоєному мовному матеріалі;</p> <p>— знаходять основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою);</p> <p>— розуміють зміст листів, листівок особистого характеру.</p> <p>Обсяг — у межах 500 друкованих знаків.</p>	<p>— пишуть особистого листа з опорою на зразок;</p> <p>- повідомляють про повсякденну діяльність учня (вдома, у школі, в позаурочний час);</p> <p>— описують певні події в особистому житті своєї сім'ї, друзів;</p> <p>Обсяг письмового повідомлення у межах 12 речень</p>

УГОРСЬКА МОВА

9-й клас (п'ятий рік навчання)

Сфери спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції	Лінгвістичні компетенції			Соціокультурна компетенція	Загальнонавчальна компетенція
			Лексична	Граматична	Фонетична		
<p>Особистісна</p> <p>Публічна</p> <p>Освітня</p>	<p>Я, моя сім'я і друзі (автобіографія)</p> <p>Кіно і театр (відвідування кінотеатру; відвідування вистави)</p> <p>Література (улюблені літературні твори; улюблений письменник/поет)</p> <p>Подорож (підготовка до подорожі; програма відпочинку)</p> <p>Угорці в різних країнах світу; угорці в Україні (визначні історичні та культурні місця)</p> <p>Україна (визначні історичні та культурні місця)</p> <p>Шкільне життя (улюблений предмет; плани на майбутнє)</p>	<p>– характеризувати якості особистості та вчинки людей</p> <p>– розповідати про види діяльності</p> <p>– порівнювати предмети</p> <p>– розпитувати з метою роз'яснення і уточнення інформації та надавати необхідні відповіді</p> <p>– пропонувати щось, приймати або відхиляти пропозицію</p> <p>– розповідати про події, ділитися своїми враженнями</p> <p>– аргументувати свій вибір, гочку зору</p> <p>– розповідати про свої захоплення, уподобання</p> <p>– розповідати та розпитувати про подорож, описувати видатні та пам'ятні місця столиці України та столиці країни, мова якої вивчається</p> <p>– висловлювати свої почуття, емоції та враження</p>	<p>Особисті дані. Кіно, театр: афіші, квитки, зал. Літературні жанри. Види транспорту. Предмети багажу. Проїзні документи. Визначні історичні та культурні місця англomовних країн та України. Улюблені предмети.</p>	<p>Совотвір в угорській мові. Складнопідрядні та складносурядні речення. Незначена форма дієслова, дієприкметник, дієприслівник. Дієслівний префікс.</p>	<p>Удосконалення знань, навичок і вмінь, набутих у попередні роки навчання.</p>	<p>— розвивати інтерес і поважно ставлення до угорської мови і культури; — адекватно сприймати і ставитися до системи цінностей, норм поведінки, стилю життя, прийнятими в країні, мова якої вивчається, і належним чином реагувати на них; – розвивати здатність до критичного мислення, розуміння іншої точки зору на проблеми, пов'язані з роллю засобів масової інформації в житті людини; — брати участь у міжкультурній комунікації: приймати рішення, давати оцінку; поважно ставитися до співрозмовника, до його думки. — розвивати здатність адекватного спілкування з представниками країни Угорщина. — намагатися звільнитися від упереджень і стереотипів;</p>	<p>— уважно стежити за презентованою інформацією; — усвідомлювати мету поставленого завдання; — ефективно співпрацювати під час парної та групової роботи; — активно застосовувати мову, що вивчається; — знаходити, розуміти і при необхідності передавати нову інформацію.</p>

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНЦІЯ

На кінець 9-го класу учні:

Аудіювання	Говоріння		Читання	Письмо
	Монологічне мовлення	Діалогічне мовлення		
<p>— розуміють інформацію як під час безпосереднього спілкування зі співрозмовником, так і опосередкованого (у звукозапису);</p> <p>— розуміють основний зміст прослуханих текстів різного характеру, які побудовані на засвоєному матеріалі;</p> <p>— розуміють основний зміст короткого повідомлення.</p>	<p>— логічно будують висловлювання за змістом почутого, побаченого, прочитаного, використовуючи при цьому прості зв'язні речення;</p> <p>— описують події, явища, об'єкти, людей, тварин;</p> <p>— висловлюють своє ставлення до предметів, осіб тощо;</p> <p>— дають свою оцінку явищам, подіям тощо;</p> <p>— характеризують персонаж казки, мультфільму, оповідання тощо;</p> <p>— роблять коротку тематичну презентацію;</p> <p>— роблять зв'язні повідомлення про свою/чиюсь діяльність, використовуючи набутий мовний матеріал адекватно до тем спілкування.</p> <p>Обсяг висловлювання — у межах 14 речень.</p>	<p>— спілкуються, дотримуючись основних норм, прийнятих у країнах, мова яких вивчається;</p> <p>— беруть участь у діалозі, обмінюючись інформацією, висловлюючи свою думку, враження, ставлення щодо конкретних фактів, подій, явищ, пропозицій;</p> <p>— під час спілкування демонструють володіння мовним та мовленнєвим матеріалом, набутим протягом попередніх років.</p> <p>Висловлення кожного — 8 реплік, правильно оформлених у мовному відношенні.</p>	<p>— читають (з повним розумінням) короткі, прості тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі;</p> <p>— знаходять основну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою);</p> <p>— розуміють зміст листів, листівок особистого характеру.</p> <p>Обсяг — 600 друкованих знаків.</p>	<p>— підтримують писемне спілкування із реальним або уявним другом по листуванню;</p> <p>— описують предмет, особу, події, явища, об'єкти</p> <p>— логічно будують висловлювання за змістом почутого, побаченого, прочитаного, використовуючи при цьому прості зв'язні речення;</p> <p>Обсяг письмового повідомлення у межах 14 речень.</p>